

Oglasi, pripisane itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglaš. itd. šalje se naputnicom ili položnicom pošt. Medionice u Beču na administraciju lista u Puli.

Kod naručbe valja točno označiti linije, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tho list na vrijeme ne prima, nego to javi odpravniku u otvorenom pismu, za koji se plaća poštarina, ako se izvana neplaćuje. Reklamacije.

Čekovnog računa br. 247.349

Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari.“ Narodna poslovica.

Izlist svakog utorka i petka o pošte.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, nepodpisani netiskaju, a ne-trasirani neprimaju.

Prodajata za poštarinom stoji 12 K u obće, a godišno 6 K za sefjake ili K 6 u obće, a godišno 3 K u pol godinu.

Izvan carevine više poštarina. Plaća i stavlja se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h. koli u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici Gimla br. 5 te prima stranke osim nedjelje i svrta svaki dan od 11—12 sati prije podne.

Odgovorni urednik i izdavačelj Stjepo Gjič. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Za narodnu prosvjetu.

Prošle nedjelje održavana bijahu tri javna sastanka, na kojih se je glavno razpravljalo pitanje našega školstva.

U Praskom predgrađu u Kraljevskih Vinogradih sastao se je cviet pražskoga občinstva, da razpravlja o potrebi češkoga sveučilišta u Brnu i da se izjavi za jugoslavensko sveučilište. Braća Česi pokazali su i na tom sastanku, da krv nije voda, da su pripravnici s nama zajedno stupiti u borbu za jugoslavensko sveučilište i da će nas u tu svrhu u javnosti i na carevinskom vieću bratski podupirati.

U metropoli bratskoga nam slovenskoga naroda, u bijeloj Ljubljani, sastalo se sve što narodno misli i čuti, da razpravlja o ustrojenju slovenskoga sveučilišta na našem jugu.

Mnogobrojni govornici, načelnik Hribar, dr. Gregorič, odvjetnici dr. Triller i dr. Kokolj, trgovac Lavrenčić, socijaldemokrat Linhart i kršćanski socijalist Goštinčar — svi ti izjavise se složno svaki sa svoga stanovišta za osnuće jugoslavenskoga sveučilišta u Ljubljani.

Treći sastanak sazvalo je političko društvo „Edinost“ u prostorije „Tržaskoga Sokola“ u Trstu. Na ovom sastanku razpravljalo se je sa obširnijim programom, jer su narodno-prosvjetne potrebe tršćanskih Slavena mnogo veće nego li ostale naše braće.

Bez osobite agitacije, na jednostavni poziv u glasilo našega političkoga društva nspunilo je slovensko občinstvo grada Trsta, sastojće iz svih slojeva, do zadnjega kutića sve prostorije tršćanskoga „Sokola“.

Predsjednik političkoga društva „Edinost“ g. Matko Mandić, otvorio u urečeni sat sastanak, pozdravi srdačno mnogobrojno občinstvo, kojemu predstavi odlične goste gg. profesora Spiničića i odvjetnika dr. Janežića, koje skupštinari burno pozdraviše.

Zatim se je predsjednik toplimi riječmi sjetio narodnoga dobrotvora, kojega je prošlih dana neuprosna smrt nakon kratke i teške bolesti u bolji život pozvala (kao na zapovied ustalo je na noge čitavo občinstvo u dvorani). Taj velezaslužni muž bio je naš nezaboravni g. Fran Kallister (Slava mu!) Nabrojiv zatim govornik mnogobrojna dobročinstva, koja je pokojnik našem narodu osobito za njegovu prosvjetu izkazao, pozove prisutne, da uzliknu odličnomu pokojniku trokratni: „slava“, čemu se skupštinari jednoglasno odazvaše.

Na predlog predsjednikov bijahu odaslani koli u bijelu Ljubljanu toli u Zlatni Prag pozdravni brojevi na braću, koja razpravljaju o ustrojenju jugoslavenskoga sveučilišta.

Zatim se prešlo na prvu točku dnevnoga reda i to na razpravu o pučkom školstvu u gradu Trstu.

Prvi je progovorio o tom predmetu odbornik i učitelj g. Miloš Kamušić, koji je razpravljao o potrebi slovenskih pučkih škola u gradu Trstu sa

stanovišta pedagoškog, pokazav kolika se nanaša šteta Slovincem grada Trsta tim, što se prisilno otudjuje njihovu djecu. Podvrgav oštroj kritici postupanja tršćanskoga magistrata i ostalih školskih oblasti — počam od mjestnog školskog vieća pak sve do ministarstva bogoštovja i nastave — preporuč prisutnim, da neklonu duhom i da neprestanu svuda odlučno zahtijevaju ustrojenje slovenskih pučkih škola u gradu Trstu, na što imaju pravo na temelju državnih temeljnih zakona.

Skupštinari prekidahu govornika čestim povlađivanjem osobito na onih mjestih, gdje je oštro osudio školske oblasti, koje neće, da zadovolje pravici i zakonu.

Drugi govornik bio je o istom predmetu I. podpredsjednik pol. društva „Edinost“ dr. Gregorin, koji se kako reče na uvodu svog temeljitog razglabanja — već 17 ili 18 godina bavi pitanjem o ustrojenju slovenskih pučkih školah u gradu Trstu. On je naime već kao kandidat odvjetništva u Sezani sastavio prvi utok proti riešitbi mjestnih školskih oblasti, koje su odbile molbu 1400 olaca slovenske djece, podnesenu putem političkoga društva jur godine 1893. za ustrojenje slovenske pučke škole u Trstu. Od navedene godine vuče se to pitanje, a ono nije krivnjom tršćanskoga magistrata i ostalih školskih oblasti ni danas riešeno.

Statističkim podatci i zakoni u ruci dokazivao je govornik nepobitno pravo tršćanskih Slavena do svojih pučkih škola. Za Niemce reče, koji su dosejani amo — brine se država i više nego li treba, jer oni imaju i suviše svakovrstnih školah u svojem jeziku. Školska oblast prve molbe grada Trsta, gradski magistrat, troši ogromne svote novaca ne samo za talijansku djecu nego na žalost i za slovensku, koju putem škole našem narodu otudjuje i otmilje. Samo za slovensku djecu neće da ista znadu ni gradske ni državne školske oblasti. Njim — i jednim i drugim je pravo, da se našom djecom pune njihove škole.

Ogorčen radi te nepravde, koju nanašaju našem narodu ne samo Talijani, nego i državne oblasti, izjavi uzdignutim glasom, da ćemo morati i mi slediti primjer austrijskih Talijana i Niemaca, od kojih se jedni utiču za pripomoć društvu „Dante Alighieri“ u Italiji, a drugi „Allgem. deutscher Schulerverein“ u Njemačkoj. Kano ovi jedni i drugi biti ćemo i mi prisiljeni, da tražimo pomoć za naše prosvjetne svrhe izvan naše države.

Istim pravom, kojim traže naši Talijani pomoć u Italiji, naši Niemci u Njemačkoj, možemo i mi potražiti pomoć za naše prosvjetne svrhe u Rusiji. — Čim je govornik izrekao zadnje rieči, nastu u dvorani burno pleskanje i odobravanje, a prisutni vladin odaslanik izjavi, poluglasno, da on proli tomu prosyjeduje. Govornik odgovori bezodvlačno vladinomu odaslaniku, da neima luj mjesta njegovom prosyjedu i da on opetuje svoju tvrdnju,

jer ako nenalazi vlada shodnim, da prečie primati podporu austrijskim Niemcem i Talijanom iz Njemačke, odnosno iz Italije, ona nebi mogla zabraniti tada ni nam podporu u kulturne svrhe, kad bismo ju dobili iz Rusije. Posljednje rieči poprtilo je občinstvo dugotrajnim odobravanjem i oduševljenimi živio-klici.

O zadnjoj točki dnevnoga reda, o srednjem školstvu i o ustrojenju jugoslavenskoga sveučilišta, govorig je obširno i temeljito II. podpredsjednik „Edinosti“ g. dr. Rybaf. Njegov govor donieli ćemo u budućem broju u koliko nam bude dopustao prostor lista.

Iz carevinskoga vieća.

Beč, 4. decembra 1901.

U sjednici od dne 2. t. mj. počnesli su razni ministri različite osnove. Tako je predložio ministar financija proračunski provizorij za tri mjeseca, ministar trgovine preinaku k obrtnom zakonu, a ministar pravosuđa zakonsku osnovu o uređenju službenog odnošaja trgovackih i drugih poslovnih pomoćnika. Prešni predlozi, koji su pričieili redovito djelovanje parlamenta opozvani su svi, osim onoga o ustrojenju slovenskoga sveučilišta u Ljubljani. Vlada vodi pregovore, da se opozove i taj predlog i reč bi, da su tomu skloni južni zastupnici. Neznamo da li je vlada dala i kakovo jamstvo slovenskim zastupnikom za slučaj da opozovu svoj predlog glede sveučilišta. Ako neimaju u rukah čvrsta jamstva, preuzmiju slovenski zastupnici veliku odgovornost na sebe pred svojim narodom.

Načelnici njemačke lievice stavili su predlog, da se proračunski provizorij razpravi pokraćenim postupkom.

Kod razprave o tom predmetu predhacio je mladočeski zastupnik dr. Pacak vladi, da ova nastoji putem svojih listova preplasi pučanstvo tim, da će biti razpušteno carevinsko vieće ili čak obustavljen i sam ustav. Česki narod — reče govornik — neplaši se ni absolutizma premda ga niti neželji, jer je on iskron prijatelj prave slobode. Uvedenjem absolutizma trpila bi najviše sama država, jer bi izgubila kredit u izvanjskom svijetu. Parlamentat nije kriv zbog zalestitih odnošaja, nego sama vlada radi svoje neodlučnosti i nestalnosti u obrani narodnostnih prava, jer se plaši, da toga nebi odobrila njemačka lievice. Česi ostaju kod svih svojih zahtjeva, oni su bili i jesu vazda pripravnici na pošteno sporazumljenje, i dati će uvijek državi ono, što ju ide. Nu oni zahtijevaju ujedno, da im se dadu njihova prava, jer će se nesnosno stanje u državi samo tada, poboljšati, kad budu svim narodom priznana jednaka prava. Česi nemogu dopustiti, da im sude oni, koji su njihovoj narodnosti protivni. Končno reče, da će Česi glasovati proti provizoriju jer da oni nemogu gojiti do sadašnje vlade drugo, nego posvemašnje nepouzdanje.

Rusinski zastupnik Wasilko izjavi, da Rusini traže ustrojenje svoga sveučilišta.

Rusinski zastupnici glasovati će proti provizoriju, jer vlada nije, do sada ništa učinila za Rusine, već je i kod poslednjih zemaljskih izbora podupirala poljski klub na štetu Rusina.

Socijalista Eldersch reče, da parlament neće redovito poslovati, dok nebudu uvedeno sveobće izravno izborno pravo. Socijalisti će glasovati proti provizoriju, jer neimadu pouzdanja u vladu.

Česki agrarac Rahaj izjavi, da će česki zastupnici, koji predstavljaju poljodjelski stališ svoga naroda, glasovati proti provizoriju kano i ostali zastupnici češkoga naroda, jer neimadu ni oni pouzdanja u vladu.

Njemački radikalac Bareuther izjavi, da pošto nije vlada izdala zakon, koji bi bio priznao njemački jezik državnim jezikom, i pošto nije ukinula § 11. i buduć imade u proračunu proti ustavnih stavaka, kao što je ona za ustrojenje češke tehničke škole u Brnu, to će njemačko-radikalna stranka glasovati proti provizoriju.

Generalni govornik proti provizoriju zastupnik Kulp govorig je česki podvrgav oštroj kritici postupanje sadašnje vlade, koja bi htjela zadovoljiti svima, a nezadovoljara nikoga.

Zatim bijaše upućena zakonska osnovu o provizoriju odboru. U istoj sjednici prosyjedovao zastupnik Hanlis, član pučkokatoličkog kluba proti uvrštenju interpellacija u zapisnik, koje vriedjaju čuvstva katoličkog pučanstva države.

Na grožnje vladinih listova o razpuštu carevinskoga vieća odgovorio je mladočeski klub izjavom, u kojoj kaže, da će česki narod na tu grožnju odgovoriti dostojnim načinom. Nezdave odnošaje u Austriji neda se liečiti politikom, koja nepriznaje sve narode jednakimi i ravnopravnimi. Ako ministar-predsjednik neima već drugoga načina, da provede svoje osnove, nego same grožnje, tada je to znak, da se on čuti vrlo slabim, jer tko je čvrst i moćan, taj se negrovi neposlano.

DOPISI.

Neresine, koncem studenoga. Kad se ono god. 1878. dogradila nova crkva B. D. M. od Zdravlja i nju uzelo na maticu, mjesto do ondašnje glavne crkve s. M. Mandalene, odmah bijaše nastao spor glede uporabe jezika kod pojedinih obreda, koji spor ostade neriešen sve do danaske. A ko bi nam znao kazati, kad će se riešiti? Taj spor dao povoda raznim demonstracijama i prosyjedim, kojim bijahu na čelu vođe mjestne talijanske stranke. No on je dao povoda i tome, da su se odnošaji, u pogledu narodnosti veoma zaostirile i nasto duboki jaz između Hrvata i „Talijanaša“. Ne samo to, nego nekoji nazovi-Talijani zadjose tako daleko u svom fanatizmu, da su počeli udarati crkvene poglavare riečima, a na žalost i šakama. Doduše danaske, ne udaraju na svećenika više šakama, ali za to znadu — kao iz rešeta sipati proti njima svakovrstnih pogrdnih rieči; a pokoravati se

U „Edinosti“ od 26. pr. mj. oglašila se je — kako kaže uredništvo — neka ugledna osoba — koja nastoji opravdati crnogorske oblasti na sliedeći način:

1. Naziv „Cettigne“ da nije talijanski, nego francuzki.

2. Crnogorska vlada služi se od pamti-vieka srbskim i francuzkim jezikom u svih spisih namijenjenih izvan knezevine.

3. Što se tiče riječi „Triest“, nju upotrebljavaju od drevnih vremena u Rusiji, Srbiji i Crnoj Gori.

4. Kako se služila crnogorska vlada srbskim i svjetskim francuzkim jezikom, tako se ovim posljednjim služe sve manje države, medju njima i Madjarska.

Uredništvo „Edinosti“ izjavlja na koncu obrane, da ostaje uzprkos tomu kod svoje tvrdnje, da je nečastno, što se slavenska država u postanskih poslovih sa sujednomo državom, koja je takodjer velikom većinom slavenska, i kada šalje slovenska stranka pošiljku stranci, koja je takodjer slavenska, služi tuđim jezikom i neslavenskim imenom grada.

Sa nazori s. uredništva „Edinosti“ slažemo se i mi posvema, a uz to opazamo, da je još nečastnije za najčistu slavensku državu, kao što je Crna Gora, što nije htjela ili znala odabrati i imenovati u gradu Trstu svojim zastupnikom Slavena, već je takovim imenovala osobu, koja je u narodnom pogledu odlučno protivna svim opravdanim težnjama tršćanskim i u obće primorskih Slavena, premda imade u Trstu vrlo sposobnih i odličnih Slavena, hoće Srba, hoće Slovenca ili Hrvatna.

Znatilježni smo, hoće li i u ovom poslu nepozvani branitelj uzeti u obranu crnogorske oblasti.

Za jugoslavensko sveučilište. U zadnjoj sjednici občinskog zastupstva u rodoljubnoj Dolini stavio je zastupnik Iva n Bordon predan predlog, da odušalje občinsko zastupstvo molbu na ministarstvo bogoštovlja i nastave za ustrojenje jugoslavenskog sveučilišta u Ljubljani. Svoj predlog utemeljio je govornik tim, da svaki narod mora težiti za što većom i višom naobrazbom, koje neima pako bez sveučilišta. Zahtjev našega naroda, da se ustroji sveučilište, potiče od god. 1898. Kadno je zem. odbor u Ljubljani stvorio sličan zaključak, ponovljen iste godine od gradskog zastupstva biele narodnosti. Preglednost predlog i predlog sav bijaše jednoglasno prihvaćen. Drugi občinski zastupnik i viećnik stavio je zatim predlog, da ako se već ima ustanoviti talijansko sveučilište, neka se ustroji u južnom Tirolu, nipošto u gradu Trstu, jer da je Trst trgovački grad, u kojem stanuju u velikom broju pomješane razne narodnosti.

Njegov predlog, koji bijaše takodjer jednoglasno prihvaćen, glasi: Zastupstvo občine Dolina u Istri sakupljeno u sjednici od dne 23. novembra 1901., moli e. kr. vladu neka ustroji talijansko sveučilište u južnom Tirolu, nipošto u gradu Trstu.

Za hrvatski zavod sv. Jeronima u Rimu. Hrvatski, izključivo historički list „Viestnik kr. zemaljskog arhiva“ što ga uređuje dr. Bojničić, navršio je nedavno treću godinu svoga obštanka.

U prvom svezku četvrtog godišta, koji će izaći prvih dana mjesaca jenara 1902. biti će priobćena obširna i očiucujuća razprava našeg poznatog historičara profesora dra. Luke Jelića u Zadru „O hrvatskom zavodu svetog Jeronima u Rimu“. Ova razprava iz-tiče se nad pređašnjim publikacijama, jer čitavu povjest toga zavoda iz nova pretresa i izpravlja, te donosi neizmjerne važne nove izprave, poglavito za najstariju dobu, za koju nam ove tek otkrivena listine dobacuju novog svjetla. Za noviju dobu doniet će takodjer sve važnije izprave, koje su većim dielom hrvatskom občinstvu nepristupne. Pošto su neke od izprava od odlučujuće važnosti za pitanje o sudbini svetogjeronimskog zavoda, to će biti priloženo u fotografiranim snimku.

Nadalje će biti članku priložen zemljovid hrvatskih zemalja u XV. vieku. Na Hrvatih je, da pred licem Europe obrane svoj dom u Rimu, za kojim se drznula posedi tuđjinska ruka, a druga očajstvena, desnica neprestano vrebna, da ga razkopa. Ovom zadatku namijenjen je i I. broj „Vjestnika“ od godine 1902., koji s togo topla preporučujemo svakomu naobražanom i rodoljubnomu Hrvatnu. „Vjestnik“ kr. zemaljskog arhiva“ izlazi u četvrtgodisnjih svezkih na 4 tiskovna arka. Ciena mu je godišnje 6 kruna. Predplatu prima kr. zemaljska tiskara u Zagrebu i svaki knjižara.

Prilikom vjenčanja Lazaric Antona sa gospodićnom Mikicić Anticom, u Belom sakupilo se u veseloj zabavi za „Djačko pripomoćno društvo u Puzinu“ K 7 i 20 h. Darovali su: mnogočastni pop Joso Papić, duhovni pomoćnik K 2, gospodin Danijel Zadro, sin Vjekoslava iz Cresa K 3, pop Ivo Sintić, župnik K 2, drugi poštovani gostovi K 1 i 20 h.

Za pujska podražicu družbe sv. Cirila i Metoda sakupljeno na pihu gosp. Antona Sladonje od Josipa u Alluri K 12-60. Živili!

Javna zahvala.

Na velikoj skrbi te izvanrednoj lječničkoj pomoći pruzenoj našem na smrti holostromu djetetu izražujemo mi podpisani roditelji najtopliju zahvalnost gospodinu dr. Josipu Sebesti, lječniku u Pazinu. Nemožemo učiniti od manje nego da tu našu zahvalnost naprama gospodinu lječniku ovim javnim putem izrazimo.

Pazin, 2. decembra 1901.

Obitelj Novak,
trgovina papira i knjigovežnica.

J. Krmpotić i drug. u Puli

Knjigotiskara i knjigovežnica

Sve tiskalice za štédovna i zajmovna društva n obće predstrijkuje točno, brzo i jeftino.

Sve tiskalice za štédovna i zajmovna društva n obće predstrijkuje točno, brzo i jeftino.

Prima sve u knjigotiskarsko-knjigovežku struku spadajuće radnje, koje izvršuje brzo i ukusno. — Zaliha svih tiskamica za župne i občinske urede, kao takodjer pisanećeg papira. — Preporuča se topla rodoljubom u Istri i u drugih pokrajnah.

Svaka gospodarica i majka

može se smatrati sretnom, koja obzirom na zdravlje, prištednju i ugodan tek upotrebljuje Kathreiner-Kneipovu sladnu kavu, (koja je prava samo u poznatim izvornim omotima).

U LJEKARNI

E. TOMAJA nasljednik A. WINGER

ZAGREB - Illica broj 12 - ZAGREB

dobivaju se osim svih ostalih lijekova nekogi obće pokušani i vrlo korisni, osobito preparate vrijedni ljeviti:

Mažilo proti kostobolji ili protivu, Rumatizma, kalaju i nježnje u vjetrovi uklošeni ili prevoni u Eilat, boli u kukovih i krčicah, kosezna pogaćica, probudanja, svatovrstna srzobam, Ciena 8a nove.

Sladiki voda za kasañji ili broñi i za prsa, kolom se tiče kasañji, prehlada ili katar u grlu, plućih, nako kasañje, promuklost u grlu, sapljivost, Ciena 8a nove.

Poljerna Zoljovost vjetrovi uklošeni ili prevoni u Eilat, boli u kukovih i krčicah, kosezna pogaćica, probudanja, svatovrstna srzobam, Ciena 8a nove.

Poljerna Zoljovost vjetrovi uklošeni ili prevoni u Eilat, boli u kukovih i krčicah, kosezna pogaćica, probudanja, svatovrstna srzobam, Ciena 8a nove.

Poljerna Zoljovost vjetrovi uklošeni ili prevoni u Eilat, boli u kukovih i krčicah, kosezna pogaćica, probudanja, svatovrstna srzobam, Ciena 8a nove.

Poljerna Zoljovost vjetrovi uklošeni ili prevoni u Eilat, boli u kukovih i krčicah, kosezna pogaćica, probudanja, svatovrstna srzobam, Ciena 8a nove.

Rodoljubi!
Kupujte samo Cirilo-Methodijske žigice!